

Carta blanca a Mercè Sampietro
Juny 2019

Carta blanca a Mercè Sampietro

Gaudí d'Honor el 2018 i amb una trajectòria esplèndida al teatre, la televisió i el cinema, l'actriu Mercè Sampietro ja va ser objecte d'un homenatge a la Filmoteca de Catalunya l'any 2006. Ara, però, ha tingut carta blanca per elaborar un cicle a la seva mida.

La tria inclou els seus gustos com a espectadora, que van d'Orson Welles o Carlos Saura a Ozu, John Huston o Clint Eastwood, i les seves interpretacions més estimades, com *Lugares comunes*, *Silencio roto* o *Gary Cooper que estás en los cielos*. Una dotzena de títols que dibuixen alhora el perfil d'una de les nostres grans intèrprets i el de la Mercè Sampietro cinèfila.

L'actriu inaugura el seu cicle amb una conversa amb el director adjunt de la Filmoteca, Octavi Martí, el dimarts 11 de juny a les 18.30 h a la Sala Laya. A continuació, a les 20.00 h a la Sala Chomón, presenta la primera sessió del cicle, amb la projecció de *Cuando vuelvas a mi lado* (Gracia Querejeta, 1999).

Mercè Sampietro té una esplèndida trajectòria al cinema, el teatre, la televisió i el doblatge, on ha donat la seva veu a actrius com Meryl Streep o Catherine Deneuve. La seva vocació d'actriu va començar a agafar cos quan tenia tretze anys amb una companyia teatral d'aficionats, i es va consolidar amb la formació acadèmica a l'Institut del Teatre. En l'àmbit cinematogràfic va ser fonamental la seva trobada amb la directora Pilar Miró, amb qui va rodar cinc pel·lícules, de les quals destaca *Gary Cooper, que estás en los cielos* (1980). En la seva filmografia també hi ha altres treballs importants amb directors reincidentes, com Montxo Armendáriz (*Silencio roto*, 2001; *Obaba*, 2005), Judith Colell (*Dones*, 2000; *53 dies d'hivern*, 2006) o Joaquim Oristrell (*Inconscients*, 2004; *Hablar*, 2015). El 2009 va fer una incursió en la direcció amb el curt *Turismo*, protagonitzat per Francesca Piñón i Mònica López, que va obtenir el premi Gaudí.

De la seva llarguíssima trajectòria al teatre podem citar els èxits que ha aconseguit al TNC a les ordres de Sergi Belbel amb *Dissabte, diumenge i dilluns*, d'Eduardo De Filippo (2002) i *La senyora Florentina i el seu amor Homer*, de Mercè Rodoreda (2017), i a TV3 ha participat en sèries com *Nissaga de poder*, *Porca Misèria*, *La Riera* o *Si no t'hagués conegut*. Va presidir l'Acadèmia de les Arts i les Ciències Cinematogràfiques d'Espanya entre 2003 i 2006, en èpoques convulses sacsejades per les polèmiques al voltant de *La pelota vasca* de Julio Medem i el No a la guerra.

Guanyadora en dues ocasions del premi d'interpretació del Festival de Sant Sebastià per *Extramuros* (1985) i *Lugares comunes* (2002), aquest darrer títol també li va valdre el Goya a la millor actriu protagonista. L'any 2018 l'Acadèmia del Cinema Català li va concedir el Gaudí d'Honor, i també ha rebut altres guardons importants com el Nacional de Cinematografia, el Sant Jordi, el Fotogramas de Plata, el Butaca o el de la Unión de Actores.

“La meva educació sentimental la vaig rebre en la foscor de les sales de cine”

Fragment del discurs de Mercè Sampietro d'agraïment pel Gaudí d'Honor 2018

“Han passat tantes coses des de la primera vegada que la meva mare em va portar al cinema Condal, al costat de casa, on el terra de fusta del primer pis semblava que s'ensorrés amb els bots que donàvem els nens cada vegada que arribava la cavalleria en aquelles emocionants pel·lícules d'*indios*. Ha canviat tot tant des que vaig pujar per primera vegada al petit escenari de la Formiga Martinenca, el centre cultural del meu barri, el Clot, per interpretar el meu primer paper a *El zoo de cristal*, davant d'un públic fidel, ansiós d'històries, apassionat del teatre. Tot ha canviat molt, però la veritat és que no sento la més mínima enyorança d'aquella època tan trista, tan sòrdida i tan grisa, on l'única cosa que em donava consol eren les pel·lícules que veia i el cinema i el teatre que feia a la meva estimada Formiga, un lloc que ha resistit el pas del temps i que segueix produint teatre amb el mateix entusiasme de sempre. En aquella època fèiem una obra cada diumenge i assajàvem tres dies a la setmana, treballàvem moltíssim, però de seguida jo em vaig enamorar del teatre. Les hores que passava en aquell escenari eren la meva autèntica vida. La resta em semblava d'una mediocritat exasperant.

La meva educació sentimental, com la de la gran part de la meva generació, la vaig rebre en la foscor de les sales de cine, veient pel·lícules. Educar-me sentimentalment, entendre el món i entendre'm a mi mateixa contemplant aquelles imatges d'altres llocs i d'altres vides, crec que explica molt bé la misèria cultural que m'envoltava, la fam de coneixements que jo sentia en aquells anys interminables del franquisme. Allò sí que era una dictadura. El cinema per a mi va ser una revelació, un miracle. Les aventures, l'amor, les emocions, l'odi, la venjança, totes aquelles vides que jo no vivia però que d'alguna manera sospitava que existien. En aquell moment jo no podia ni imaginar que la fascinació que sentia per aquelles històries i per aquells personatges es transformaria, poc temps després, en la realitat del meu treball, del meu ofici. Ho puc resumir dient que el teatre em va salvar la vida.

La veritat és que he estat una autèntica privilegiada. He tingut l'enorme sort de conèixer persones que en el moment just em van donar l'oportunitat de fer allò que s'ha convertit en la meva passió. No seria aquí si el meu enyorat Gonzalo Pérez de Olaguer i l'actor Juan Diego no m'haguessin animat a marxar a Madrid per incorporar-me a la primera obra de teatre que estrenava una autora desconeguda, Ana Diosdado. O anys més tard, quan Jaime Chávarri em va donar el meu primer paper en el cinema. Com hauria estat el meu futur si Pilar Miró no s'hagés entossudit, amb aquella valentia tan d'ella que la va fer enfrontar-se a tothom, a donar-me a mi, una absoluta desconeguda, el paper protagonista de la seva pel·lícula més personal, *Gary Cooper que estàs en los cielos*? Allò va ser el principi, però hi ha hagut molts directors importantíssims en el meu camí: Fernando Colomo, Montxo Armendáriz, Adolfo Aristarain, Miguel Picazo, Judith Colell, Gracia Querejeta, Belén Macías, Miguel del Arco, Joaquim Oristrell... no els puc anomenar a tots. I en el teatre, els meus mestres indiscutibles: Lluís Pasqual, Mario Gas, Sergi Belbel. És impossible acabar d'agrair tot el que m'han donat i la confiança que han posat en mi.”

Sessions del cicle ‘Carta blanca a Mercè Sampietro’:

Conversa entre Mercè Sampietro i Octavi Martí	Dimarts 11 de juny / 18.30 h Sessió gratuïta
Cuando vuelvas a mi lado Gracia Querejeta, 1999	Dimarts 11 de juny / 20.00 h Presentació a càrrec de Mercè Sampietro Dijous 20 de juny / 21.30 h
East of Eden <i>Al este del Edén</i> Elia Kazan, 1954	Dimecres 12 de juny / 20.00 h Dimarts 25 de juny / 20.00 h
Unforgiven <i>Sense perdó</i> Clint Eastwood, 1992	Dijous 13 de juny / 21.30 h Dimecres 19 de juny / 17.00 h
The Dead <i>Dublinese</i> John Huston, 1987	Divendres 14 de juny / 17.00 h Divendres 21 de juny / 17.00 h
Lugares comunes Adolfo Aristarain, 2002	Dissabte 15 de juny / 19.30 h Dissabte 22 de juny / 19.00 h
Gary Cooper que estás en los cielos Pilar Miró, 1980	Diumenge 16 de juny / 19.30 h Divendres 28 de juny / 17.00 h
The Magnificent Ambersons <i>El cuarto mandamiento</i> Orson Welles, 1942	Divendres 21 de juny / 22.00 h Dissabte 29 de juny / 21.30 h
La tía Tula Miguel Picazo, 1964	Diumenge 23 de juny / 16.30 h Diumenge 30 de juny / 19.30 h
The Crowd <i>La multitud</i> King Vidor, 1928	Dimarts 25 de juny / 18.30 h Dissabte 29 de juny / 19.00 h
Bodas de sangre Carlos Saura, 1980	Dimecres 26 de juny / 21.30 h Divendres 28 de juny / 19.00 h
Sanma no aji <i>El sabor del sake</i> Yasujiro Ozu, 1962	Dimecres 26 de juny / 17.00 h Dijous 27 de juny / 20.00 h
Silencio roto Montxo Armendáriz, 2001	Divendres 28 de juny / 22.00 h

Carta blanca: La tria de Mercè Sampietro

Cuando vuelvas a mi lado

Gracia Querejeta, 1999. Int.: Mercè Sampietro, Jorge Perugorria, Julieta Serrano, Marta Belaústegui, Adriana Ozores. Itàlia-França-Espanya. VE. 97'

Tres germanes es retroben per complir la darrera voluntat de la seva mare. El viatge que inicien s'articula en un doble sentit, tant en el pla pròpiament físic com pel que fa al seu passat compartit, ple de sentiments enfrontats i del qual aflorarà un terrible secret que ha estat amagat en el si de la família. Sampietro interpreta Gloria, la germana gran, que encara conserva, però, l'aire de qui ho té tot per descobrir i que, amb els seus ulls clars, observa tot el que succeeix al seu voltant però amb una certa distància.

Dimarts 11 de juny / 20.00 h Sala Chomón

Presentació a càrrec de Mercè Sampietro

Dijous 20 de juny / 21.30 h Sala Laya

East of Eden *Al este del Edén*

Elia Kazan, 1954. Int.: James Dean, Raymond Massey, Julie Harris, Jo Van Fleet, Burl Ives, Richard Davalos, Lois Smith. EUA. VOSE. 115'

Adaptació d'una famosa novel·la de John Steinbeck sobre la rivalitat de dos germans, a l'estil de Caïm i Abel, en la qual Dean interpreta el rebel, obsessionat per la figura de la mare, un paper que interpreta Jo Van Fleet, premiada amb l'Oscar. De les tres pel·lícules bàsiques per a la construcció del mite Dean –les altres dues són *Rebelde sin causa* i *Gigante*–, aquesta va ser l'única estrenada en vida de l'actor. “Kazan construeix una obra expressionista. Gestos, clima, color, llums, tot està subordinat a l'expressió del sentiment. Si la interpretació fos acusada d'exagerada, ho seria injustament. Ritme i expressió. En el cinema de Kazan flota un clima especial, una certa crispació que fa olor de passió continguda sense esforç” (Manuel Vázquez Montalbán).

Dimecres 12 de juny / 20.00 h Sala Chomón

Dimarts 25 de juny / 20.00 h Sala Chomón

Unforgiven *Sense perdó*

Clint Eastwood, 1992. Int.: Clint Eastwood, Gene Hackman, Morgan Freeman, Richard Harris, Frances Fisher, Saul Rubinek. EUA. VOSC. 131'

Quan Clint Eastwood ja era considerat com un autor per part de la crítica, va rebre la definitiva consagració dins la indústria amb els quatre Oscars obtinguts (film, director, actor secundari i muntatge) amb aquest western crepuscular. En paraules del director mateix, “el film és una reflexió sobre la violència i les conseqüències que pot generar no tan sols per a les víctimes sinó també per als executors”.

Dijous 13 de juny / 21.30 h Sala Laya
Dimecres 19 de juny / 17.00 h Sala Chomón

The Dead *Dublineses*

John Huston, 1987. Int.: Anjelica Huston, Donal McCann, Helena Carroll, Cathleen Delany, Rachael Dowling. EUA-Gran Bretanya-Irlanda-RFA. VOSE. 83'

Dublín, hivern del 1904. Durant un sopar familiar, la nit de Reis, el record del passat i la malenconia dels somnis irrecuperables van apropant tots els presents a la regió dels morts. Una brillantíssima adaptació del relat *Els morts*, de James Joyce, que es va convertir en el testament fílmic de John Huston, el qual, a partir de la simplicitat més pura i calmada, assoleix una transcendència poètica antològica que esclata amb el monòleg final.

Divendres 14 de juny / 17.00 h Sala Chomón

Divendres 21 de juny / 17.00 h Sala Chomón

Lugares comunes

Adolfo Aristarain, 2002. Int.: Federico Luppi, Mercè Sampietro, Arturo Puig, Carlos Santamaría, Yaël Barnatán. Espanya-Argentina. VE. 112'

Història intimista en la qual una parella formada per uns madurs Luppi i Sampietro (ella, premiada a Sant Sebastià), en un memorable duel interpretatiu, fa front a la crisi econòmica i política del seu país apostant per l'amor i les segones oportunitats. "Un film farcit de vida i de coneixement de vida. A penes té acció exterior, però rebenta d'aventura interior, que batega en el subsol d'un guió ple d'enteniment i de traç vigorós, escrit per gent que entén de gent" (Ángel Fernández Santos).

Dissabte 15 de juny / 19.30 h Sala Chomón

Dissabte 22 de juny / 19.00 h Sala Laya

Gary Cooper que estás en los cielos

Pilar Miró, 1980. Int.: Mercè Sampietro, Jon Finch, Carmen Maura, Víctor Valverde, Alicia Hermida, Isabel Mestres, Mary Carrillo. Espanya. VE. 103'

Una realitzadora de televisió passa revista a la seva existència mentre enllesteix la feina abans de sotmetre's a una intervenció quirúrgica en la qual pot deixar la vida. Un film clarament autobiogràfic d'una sinceritat i una profunditat inqüestionables. Sampietro dona vida a un personatge extret d'un període molt delicat de la vida de Pilar Miró. "La nostra generació s'ha educat en el silenci. Mai no ens van donar explicacions sobre res, mai no ens van preguntar què sentíem. Som una generació, en la majoria dels casos, insolidària: no sabem estimar-nos. I això és el que he intentat explicar en el film" (Pilar Miró).

Diumenge 16 de juny / 19.30 h Sala Laya

Divendres 28 de juny / 17.00 h Sala Chomón

The Magnificent Ambersons *El cuarto mandamiento*

Orson Welles, 1942. Int.: Joseph Cotten, Dolores Costello, Agnes Moorehead, Tim Holt, Anne Baxter, Ray Collins, Erskine Sanford. EUA. VOSE. 88'

Una història penetrant i agredolça amb amors impossibles, vincles familiars intensos, decadència aristocràtica i canvis d'època, que Welles narra de manera absolutament extraordinària. El segon llargmetratge de Welles és sovint considerat –malgrat haver estat àmpliament amputat per l'RKO Pictures– encara millor que *Citizen Kane*. En qualsevol cas, és una altra obra mestra, estupendament fotografiada per Stanley Cortez, amb una banda sonora prodigiosa de Bernard Herrmann i uns intèrprets en estat de gràcia, sobretot en el cas d'Agnes Moorehead i Joseph Cotten, dos actors provinents del Mercury Theatre, creat pel mateix Welles.

Divendres 21 de juny / 22.00 h Sala Chomón

Dissabte 29 de juny / 21.30 h Sala Laya

La tía Tula

Miguel Picazo, 1964. Int.: Aurora Bautista, Carlos Estrada, Irene Gutiérrez Caba, Laly Soldevila. Espanya. VE. 114'

L'anomenat Nuevo Cine Español va tenir en aquesta pel·lícula un dels seus exemples més representatius. El personatge de Tula, tan magistralment creat per Unamuno, és l'exponent d'una Espanya que crea repressió i frustració. És un personatge del qual Aurora Bautista fa la que segurament és la millor creació de la seva carrera tot i representar una víctima als antípodes de les heroïnes que l'havien fet famosa a les ordres de Juan de Orduña.

Diumenge 23 de juny / 16.30 h Sala Laya

Diumenge 30 de juny / 19.30 h Sala Laya

The Crowd *La multitud*

King Vidor, 1928. Int.: Eleanor Boardman, James Murray, Bert Roach, Estelle Clark, Daniel G. Tomlinson, Dell Henderson. EUA. Muda, amb rètols en català. 111'

Vidor mostra l'existència quotidiana d'un home normal, sense maquillatges ni idealitzacions. "Amb una inspiració que avui provoca enveja, Vidor va saber unir magistralment la visió realista de la vida quotidiana amb un sentit èpic del qual el cinema americà va perdre el secret després de les grans troballes dels pioners" (José Luis Guarner). Estrenada amb el títol *Y el mundo marcha*.

Dimarts 25 de juny / 18.30 h Sala Laya

Dissabte 29 de juny / 19.00 h Sala Laya

Amb l'acompanyament musical del DJ Javier Verdes

Bodas de sangre

Carlos Saura, 1980. Int.: Antonio Gades, Cristina Hoyos, Juan Antonio Jiménez, Pilar Cárdenas, El Güito, Lario Díaz, Enrique Esteve. Espanya. VE. 118'

“*Bodas de sangre* s’erigeix a mode d’acta notarial filmada per Carlos Saura del ballet muntat per Antonio Gades de la peça homònima de Federico García Lorca, inspirada en un succés real, i el seu primer èxit com a dramaturg. No es tracta d’un representació formal sinó d’un assaig general en un estudi de ball” (J.L.Guarner)

Dimecres 26 de juny / 21.30 h Sala Laya

Divendres 28 de juny / 19.00 h Sala Laya

Sanma no aji *El sabor del sake*

Yasujirô Ozu, 1962. Int.: Chishû Ryû, Shima Iwashita, Keiji Sata, Mariko Okada, Shin'ichirô Mikami, Teruo Yoshida, Noriko Maki. Japó. VOSE. 113'

Un home jubilat se'n va a viure amb un fill i la filla, una noia que treballa en una oficina i que dedica tot el seu temps a atendre el pare. Aquest creu que ella s'ha de casar i dedica els seus esforços a aconseguir-ho, encara que això impliqui la seva pròpia solitud. Va ser el darrer film del director, que, com sempre, va aconseguir una acurada introspecció de la família japonesa. El film també és conegut amb el títol *Tarda de tardor*.

Dimecres 26 de juny / 17.00 h Sala Chomón
Dijous 27 / 20.00 h Sala Chomón

Silencio roto

Montxo Armendáriz, 2001. Int.: Lucía Jiménez, Juan Diego Botto, Mercè Sampietro, Álvaro de Luna, María Botto, Joseba Apaolaza. Espanya. VE. 110'

Basant-se en històries reals, Armendáriz recorda, amb *Silencio roto*, els maquis i la seva aferrissada lluita contra el franquisme per tal d'assolir els seus ideals de llibertat. El film, que esdevé coral, combina amb subtileza les diverses històries que jalonen la narració del film amb la lenta però clara evolució de Lucía, una noia de vint anys que s'enamora d'un dels guerrillers.

Divendres 28 de juny / 22.00 h Sala Chomón